

POŚLANIEC

POLSKO - KATOLICKIEGO KOŚCIOŁA

MESSANGER OF POLISH CATHOLIC CHURCH

Tygodnik poświęcony sprawom religijnym, społecznym i naukowym.

Rok I. Newark, N. J., Niedziela, dnia 9-go Grudnia, 1923 Roku. Nr. 8

Copy 3 cents.

Pojedynczy Nr. 3 centy.

PRZEDPŁATA: ROCZNIE \$2.00 — PÓŁROCZNIE \$1.00.

KS. JÓZEF ZIELONKO, Wydawca.

JAKĄ POWINNA BYĆ SZKOŁA.

—o—

Ciąg dalszy.

Taka szkoła, to nie jest żadna szkoła. Na taką szkołę mogą się zgodzić analfabeci i przyjaciele głupoty. Bo taka szkoła nic dobrego, ale wszystko zło sprowadza na Naród Polski.

Jakaż więc ma być szkoła?

Szkoła, aby była szkołą, musi mieć wykwalifikowane siły nauczycielskie. Musi mieć program szkolny taki, aby uczeń coś rzeczywiście skorzystał, a rodzice aby napróżno nie wydawali olbrzymich sum pieniędzy. Kierownicy dzisiejszych szkół sami źle mówią po polsku, bo bardzo wielu obconarodowców księży siedzi na polskich plebanjach, po to tylko, aby nazbierać jak najwięcej pieniędzy. Polaków nie lubią, nienawidzą, obmawiają, w niewolę zaprzędają. Tacy kierownicy nie są pożyteczni, lecz szkodliwi i to bardzo.

Nauczycielki nie są odpowiednie, ze względu na to, że są zakonnicami. Zakonnica ze względu na to, że jest zakonnicą, nie może udzielić dziecku tego, co mu jest potrzebnem.

Dzieci polskie po 7-miu latach spędzenia czasu w szkole parafjalnej często są bezreligijni, a zawsze bezmyślni. Umia księży całować w ręce, wiedzą o kolektach na imieniny, urodziny proboszcza, wikarego i sióstr nauczycielek — wiedzą też tylko o tem, że

kto w papieża nie wierzy, pójdzie do piekła. Oto i cała wiedza.

Księża z zakonnicami wychowują dzieci polskie na to tylko, aby w przyszłości mieć sobie oddanych wiernych niewolników.

Ponieważ rodzice przeznaczili swoje dzieci na służbę głupocie, zabobonom, kuglarstwu, oraz wiecznej niewoli Rzymowi. Polska, a z nią wraz cały naród, cierpi wieczną nędzę i wieczną poniewierkę. Czas naprawdę rozpocząć lepszą pracę i to dla własnego dobra i dobra przyszłych pokoleń.

Mamy zacząć myśleć sami za siebie, czynić sami za siebie i sami dla siebie.

Siły żywotne, siły kulturalne — mamy w sobie. Trzeba tylko zrozumienia sprawy, dobrych chęci, i mocnego postanowienia, z żywymi iść naprzód i sięgać po życie nowe. Nowe życie musimy rozpocząć w szkole, ale w szkole rodzimej polskiej, a nie w szkole rzymskiej i to jeszcze w tak marnej, jaka obecnie jest.

D. C. N.

HILL TEATR

* SPRINGFIELD AVENUE,
przy zbiegu So. Orange Ave.

5 WSZYSTKICH GWIAZD 5

Wodowil i Ruchome Obrazy
Poniedziałki i Czwartki zmiana programu.

od 1 p. p. do 11-iej wieczór.

O RÓŻNYCH RELIGJACH I SEKTACH.

—
—
—
Ciąg dalszy.

Bogowie są niezmienni — niezmiennie są też ich prawa; bogowie czuwają nad wykonaniem praw moralnych, które sami ustanowili. Za grzechy bogowie karzą potopem. Ale nie tylko przestępstwa względem bliźnich bywają surowo karane; jeszcze surowsze są kary za uchybianie ceremonjału religijnego, za zaniedbanie ofiar i kultu należnego danemu bogu; ten, który nie dotrzymał przyrzeczenia względem swojego boga, który mu odmówił ofiary, który niewypełnił należnych obrzędów — utraci łaskę bogów. Również surowo karana bywa niesprawiedliwość, obłuda, oszustwo, przemoc, naruszenie stosunków rodzinnych, niszczenie stworzeń. Pokuta szczerą może jedynie ułagodzić gniew bogów.

Życie i śmierć są w rękę bogów. Najpiękniejszym ich darem jest długie życie, obfitość dóbr, liczne potomstwo.

Wszystkie akty prywatne i publiczne mają pewien charakter religijny; to też w życiu babilońskim panuje głębokie poczucie zależności od bogów i rezygnacja. Ceremonje kultu, budowa nie świątyń, ofiary i posty były rzeczą miłą bogom. Aktem religijnym były siewy i żniwa, budowanie mostu lub kanału, uroczystość narodowa, albo wojna. Co do świątyń, to oczywiście bo

Zobacz Bertl's

Przedświadczać Wystawę
DJAMENTÓW, ZEGARKÓW I
WSZELKIEJ BIŻUTERJI

Nie mamy na składzie żadnych bezwartościowych rzeczy. Jesteśmy czwartą generacją, która obsługuje klientów zawsze z wielkim zadowoleniem

NORBERT BERTEL
46 SPRINGFIELD AVENUE

MALT and HOPS

J. LEWIS, właśc.

Soki do bezalkoholowych napoi, żyto,
jęczmień i inne produkty.

118 SO. ORANGE AVENUE

J. DOBROWOLSKI

POLSKA RESTAURACJA

20 JONES STREET

J. MAZUR

Pierwszorzędny Damski i Męski
KRAWIEC

284 W. KINNEY STREET

134-AKROWA FARMA — \$2,200
45 akrów uprawnej, urodzajnej ziemi,
reszta las i pastwisko; 11-pokojowy
dom, sad owocowy, stodoła, stajnia i
5 innych budynków; potrzeba tylko
\$700 gotówki, reszta na łatwe spłaty.

REV. W. J. PAWŁOWSKI

151 — 5th AVE., NEW YORK, N. Y.

L. KOWALSKI

Wielki Wybór Czapek Męskich i Dam-
skich Kapeluszy; Odnawianie, Czysta-
czenie i Przeróbka — naszą
specjalnością.

143 SO. ORANGE AVENUE

Phone Mitchell 1389

„PUBLIC MEAT MARKET”

J. CZECZERKO i S. KLIMKO, właśc.

Świeże mięso i prowlizja w wielkim wy-
borze. Za dostarczenie do domów
nie liczymy.

142 SO. ORANGE AVENUE

ST. KONIAR

GROSERNIA i DELIKATESEN

RÓG SO. ORANGE AVE. i BEACON St

gowie są o tyle łaskawi, o ile świątynia jest wspanialszą, bogatszą, świetniejszą i starszą. Posągi bogów w świątyni, są gwarancją ich obecności i ła ski w stosunku do ludzi.

Wyobrażenie bogów jest zawsze do- stojne. Prawie zawsze mają twarz ludzką; symbolizacja bogów z twarzą zwierzęcą jest późniejsza; zdaje się pochodzi ona zutożsamienia ze zna- kami zodiaku.. Asurnasirpal — 886- 860 pr. N. J. — wylicza 6,500 bogów, 300 genjuszów niebieskich i 600 ziem- skich. Imię boga jest niezmiernie waż ne. Imię Ea nieznanie nikomu, jest kluczem cudownym wszystkich tajem nic świata duchów.

W późniejszych czasach rozwija się astrologja kapłańska, która przenik- nąwszy niezmienną harmonję zjawisk kosmicznych i nienaruszony porządek świata niebieskiego — starała się zna- leźć związek między tymi fenomenami a rzeczami ziemi. Wszystko co tą har- monję narusza — przypisuje się demo nom.

Kapłaństwo babilońskie miało zaw- sze wielką potęgę. Kapłani są pośred- nikami między ludźmi i bogami. Są pa- nami wiedzy i strażnikami literatury świętej; mają monopol mistycznych obrzędów magji. Kapłani dzielili się na kilka klas, które wylicza Dyodor Sy- cylijski: Ofiarnicy, oczyszcziciele, eg- zorcyciści, wróżbici, wykładowcy snów itd. Kapłan musi być dobrze urodzony i nie mieć żadnych fizycznych wad. Świątynie miały dochody dwojakie: urzędowe i dobrowolne; dochodziły do wielkich bogactw; kontrakty i rachun ki były ściśle prowadzone. Przy świą- tyniach były szkoły, w których wycho- wywano młodzież gotującą się do sta- nu duchownego.

Ofiara się odprawia już od stworze- nia świata. Jest to haracz człowieka bogom składany. W świątyniach ofia- ra bywa rano i wieczorem, o wschodzie

Telefon Mitchell 1655

JULIAN DEMKÓW

Sprzedaje Fariny, Loty i Domy

58 MORTON STREET

Telefon Market 7239

JÓZEF ROTH

Polsko-Słowacki Pierwszorządny
MĘSKI KRAWIEC

Czyszczenie, prasowanie i reperacja
naszą specjalnością.

132 WEST STREET

między Montgomery i W. Kinney

Telefon Branch Brook 9873

„THE ARMORY STORE”

J. NIEMCZYK, właśc.

Polska GROSERNIA i DELIKATESY

Ładne napoje i przekąski zawsze
na składzie.

173 SUSSEX AVE.,

Róg Jay St.

W. WOJEŃSKI

do sprzedania
GROSERNIA

31 KENT STREET

S. PŁATEK

ODNAWIA i REPERUJE MEBLE

Robota gwarantowana. Ceny niskie.

245 COURT STREET

Telefon Market 9920

National Furniture Co.

Wielki Wybór

MEBLI I PIECÓW

Za Gotówkę i na Spłaty.

Ceny umiarkowane. Grzeczna obsługa.

93-95 SPRINGFIELD AVE.

słońca i księżycą. Ofiara łączy się z uczcą i muzyką; wróży łaskę bożą. To też przed wojną, przed polowaniem, przed żniwem odbywa się ofiara; ofiara też uświęca zwycięstwo, budowę świątyni lub pałacu. Bogom składa się dziesięcinę wszelkich rzeczy. Pierworodne cieleta, jagnięta itd. oddaje się bogom. Ofiara musi być bez skazy. Częstsze są ofiary roślinne. Ofiary krwawe zawierają w sobie idee ukojenia gniewu boga.

D. C. N.

CZY MOŻEBNĄ JEST REFORMA ROLNA W POLSCE?

—o—

O reformie rolnej w Polsce zapisa-no setki ton papieru. O reformie rolnej wygłoszono tysiące mów. Wszyscy mieszkańcy Polski, z wyjątkiem klasy kapłańskiej, prawie, że zgadzają się na reformę rolną. A jednak dotąd reformy rolnej nie przeprowadzono. Dla czego?

Klasa kapłańska w Polsce nigdy nie pozwoli na reformę rolną. Wedle praw kościoła rzymsko-katolickiego jest to zamach bandycki na własność kościoła. Księża prędzej zgodzą się na wojnę domową, aniżeli na oddanie choćby jednego cala ziemi z dóbr kościelnych tak zw. „dóbr martwej ręki.”

S. SITKO

Polski Skład Singera Maszyn do Szy-cia za gotówkę lub na miesięczne spłaty, zarazem przyjmuje reperacje.

54 JONES STREET

32 LATA ISTNIEJĄCY BANK
EMIL GERMANUS
WYSYŁKA PIENIĘDZY DO POLSKI
W DOLARACH. — SPRZEDAŻ KART
OKRĘTOWYCH NA WSZYSTKIE
LINJE.

mówimy po polsku.

97 MERCER STREET

P. STARER

Kufry, Walizy, Parasole, Obrazy, Ra-my,, Figury, Książki do Modlitwy
zawsze w wielkim wyborze.

74 — 76 FERRY STREET

A. SZCZĘSNY

POLSKA GROSERNIA

Na sprzedaż

43 JONES STREET

HENRYK SŁAWEK

POLSKI ZAKŁAD ARTYSTYCZNO-
FOTOGRAFICZNY

142 Ferry St., przy Monroe St.

A. AGIŃSKI

Stalowe Litery, Numery, Pieczęcie
Stalowe i Gumowe, Odznaki i
Miedziane „Czeki.”

224-226 MARKET STREET

5-te piętro.

DOBRE I TANIE OBUWIE

dla całej rodziny, można zakupić w
znanej ogólnie firmie

KRAEMER i MEYER

172 SPRINGFIELD AVE.

Telefon Market 4897-4898.

K. E. NAROŻNIAK, Kupiec Komisowy

HURTOWNY SKŁAD KARTOFLI, KAPUSTY, JARZYN I OWOCÓW.

Dostarczamy do sklepów i sprzedaż na miejscu.

COMMERS STREET, FARMER'S PLAZA

Chłop polski choć ubogi i chciałby mieć kawał swojego pola, nigdy się nie odważy wyciągnąć ręki po dobra kościelne. Przecież chłop polski w niedzielę śpiewa na całe gardło, że aż mury drżą godzinki. W godzinkach zaś jest hymn, w którym się przypomina Polakom w Polsce, że „Ziemia jest kapłańska i błogosławiona, święta, a pierworodną zmasą nie dotknięta.” Jak żesz ta święta ziemia kapłańska, ma być zmasą chłopską „dotknięta” i ma iść w niewolę?! Niedaj to Bóg!...

Chłop jest na to, aby w ziemi jak robak pracował, ale co ziemia wyda z siebie, ma być własnością kapłanów. Czy o tem wy panowie mówcy i pisarze jeszcze nie wiecie?

Chłop polski zabobonny, wylał morze krwi, aby odpędzić precz daleko zaborców armje najeźdźcze od granic Polski po to tylko, aby w Polsce był żebrakiem i niewolnikiem kapłańskim. Chłop w Polsce cały tydzień wy myśla na kapłanów po to, aby w niedzielę mógł przeprosić i polizać rękę kapłańską.

Chłop polski jest mocno odważny, nie boi się ani karabinów, ani armat, ani bagnetów, z czego zdał egzamin w ostatniej wojnie. Ale od kilku kropel wody na kropidle, będzie uciekał jak przysłowiowy „djabł od święconej wody.”

Chłop polski po dobra martwej ręki nigdy nie sięgnie. Chłop polski raczej ostatnią koszulę sprzeda, aby kapłanowi mieć się czem okupić od djabła, piekła i czyścą. O tem wszystkim kapłani w Polsce wiedzą, i ze wszystkich reform, praw, z rządu, z prasy

Pozdrowienie Czytelnikom „Posłańca”

SĘDZIA POKOJU i NOTARJUSZ

A. COHEN

231 COURT STREET

JAKÓB ZATOR

POLSKA RESTAURACJA

Smaczne obiady i kolacje. Ceny niskie

245 COURT STREET

ROSENBLUTH PHARMACY

Świeże i po niżonych cenach
LEKARSTWA

109 SPRINGFIELD AVE.

JAN ROMAN

Odnawianie i Reperacja męskich i
damskich **UBRAŃ**

85 TRZYNASTA AVE.,
pomiędzy Howard i Wickleaf

A. A. LEVEY

Zabawki, Lalki, Książki biurowe, oraz
przybory piśmienne w wielkim
wyborze.

10 proc. taniej, kto przyjdzie ztem
ogłoszeniem.

149 SPRINGFIELD AVENUE

S. RUTYNOWSKI

POLSKA RESTAURACJA

Smaczne obiady. Ceny niskie.

144 HOWARD STREET

HILARY STEPCZUK

Sędzia Pokoju, Notariusz i Specjalny Policjant.

BIURO REALNOŚCIOWE I ASEKURACJA

103 WALLACE STREET

śnieją się w kułak i kpią. Dowody: Kardynał Dalbor postraszył papieską, rzymską kłatwą. Polskie prawa, Sejm, rząd, chłop, prasa, wojsko ztuliło uszy i w kącie, cicho siedząc, rozmyśla nad potęgą papieża i jego urzędników, a swoją niezaradnością i niemocą. Dopukąd Polska będzie pod kuratelą Rzymu, dotąd w Polsce będą obowiązywać prawa rzymskie, o tem powinni wszyscy wiedzieć. Dlatego też i reforma rolna nigdy przeprowadzoną nie będzie, bo chłop polski na nią się nie zgodzi. Chłop śpiewa sobie przy pracy i w wolnych chwilach: „Ziemia jesteś kapłańska i błogosławiona, święta i pierwotną zmasą niedotknięta” i basta...

MISJE DAWNIEJ A TERAZ.

— 0 —

Ciąg dalszy.

W początkach kapłani żydowscy, a później nieco cesarze Rzymscy tępilli przez przeszło 300 lat Chrześcijan ogniem i mieczem, i wymordowali około siedmnaście, a jak niektórzy statystycy dowodzą — dwadzieścia dziewięć milionów, to jednak nie zdążyli wszystkich wymordować. Bóg nie opuszczał swoich wiernych, i dopomógł im, że dziś już jawnie mogą oddawać cześć i chwałę swojemu Stwórcy. Albowiem w roku 313 cesarz rzymski Konstantyn wydał edykt tolerancyjny, którym pozwolił każdemu przyjmować wiarę Chrześcijańską. Do tego czasu religja Chrześcijańska była święta, a jej kapłani i posłowie Jezusa Chrystusa okazali się prawdziwymi posłami, Apostołami, czyli Misjonarzami. Za to świat ich czci, dał im miano świętych, modli się do nich jako do swoich najpierwszych przyjaciół. W pismach ich zaś, jak w krynicy żywej wody czerpie dla siebie w smutku pociechę, w wątpliwosci dobrą radę, na wszelkie kłamstwo,

Telefon Bigelow 2553
Kupuj Farby, Ścienny Papier, Drabiny
w znanej firmie S. Grunt.
Dajemy zniżkę 10 procent każdemu kto
przyniesie ze sobą niniejsze ogłoszenie

S. GRUNT

317 SPRINGFIELD AVENUE
blisko Morris Ave.

A. W. BROWN

BRZYTWY, OSTRZENIE,
Wszelkie Przybory do Golenia.

128 SO. ORANGE AVENUE
blisko Jones St.

LEON GÓRSKI

BIURO REALNOŚCIOWE
i GOSPODA

123 BELMONT AVE.

J. KONDRAD

Sprzedaje Domy, Farmy, Grosernie.
Na Składzie Gramofony, Rekordy, Ma-
szyny do Szycia. Wszelka Reperacja.

145 BELMONT AVE.

Tel. Mulberry 3517

LOLLOS KWIACIARNIA

GEO. LOLLLOS, właśc.
Kwiaty cięte, bukiety i wieńce zaw-
sze świeże na różne okazje.
66 SPRINGFIELD AVE.
naprzeciw West Side Trust Co.

Telefon Market 7626

A. SZUMSKI

POLSKA RESTAURACJA
Otwarta dzień i noc. Smaczne śniada-
nia, obiady, kolacje i wszelkie prze-
kąski w wielkim wyborze.
540 MARKET STREET

Tel. 9354

S. CICHOWSKI

SALA

Na Wesela, Bałe i Zabawy oraz Au-
tomobile na wszelkie okazje.

560 MARKET STREET

obłudę, zdzierstwo i wyzysk znajduje tam radę, jak się ustrzedz od wszego złego. Mija już dziewiętnaście wieków, a walka ciemności bałwochwalczej z czystą a świętą religją jest ta sama, jaka była za czasów Chrystusa Pana i Jego pomocników-Apostołów.

Staralem się w krótkim streszczeniu tylko zapoznać Szan. Czytelników, z posłannictwem czyli Misją Chrześcijańską między różnymi narodami na tym świecie Apostołów. Teraz zaś zwróćmy baczenie uwagę na czasy tolerancyjne od 313 roku aż do dni naszych.

Jak z dziejów Apostolskich, tak też i z Listów Apostolskich, a szczególnie św. Piotra i Pawła, możemy się przekonać, to wszyscy kapłani mieli jeden stopień i jedno miano — Sług Chrystu sowych, a Pasterzem czyli Biskupem wszystkich wierzących był jeden biskup Jezus Chrystus, o czym nas uczy św. Piotr w pierwszym Liście, a drugim rozdziale. Lecz po 313 roku zaczęli się wysuwać na czoło religji chrześcijańskiej różni kierownicy, rządcy, ba! nawet pasterze, czyli biskupi, a stało się to w następujący sposób. Cesarz Konstantyn był głową pogańskie go kościoła i nosił tytuł „Pontifex,” czyli biskupa nad biskupami. On też jako najwyższy kapłan religji pogańskiej, zaciekle prześladował inne nie pogańskie religje, a szczególnie Chrześcijańską. Chociaż wydał edykt tolerancyjny, pozwalający obywatelom rzymskim na przyjęcie religji Chrześcijańskiej, dla siebie zatrzymał supremację czyli zarząd nad obiema religjami.

D. C. N.

W. HOPANOWICZ

POLSKO-RUSKA AGENCJA

Sprzedż biletów okrętowych na wszystkie linje; wysyłka pieniędzy w dolarach; oraz biuro realnościowe.

245 COURT STREET

Telefon Bigelow 1567

Dr. Victor Holtzman

CHIRURG-DENTYSTA

Dobra robota gwarantowana na 15 lat.

Ceny umiarkowane.

Mówimy po polsku i po rusku.

285 Springfield Avenue,

Cor. Sayre St.

S. KOZUBAL

SKŁAD WĘDLIN I WYRĄB MIĘSA

102 SO. ORANGE AVENUE

A. ŁĄTKA i M. WATROS

SKŁAD WĘDLIN I WYRĄB MIĘSA

Róg W. Kinney i Barclay Sts.

F. GOSZTYLA

POLSKA GOSPODA

56 MORTON STREET

P. MAKARCZUK

Do sprzedania

GROSERNIA z BUCZERNIĄ

58 — 17th AVENUE

Tel. Mulberry 4947

NEW JERSEY SALES STORE

JOE BALSAM, właśc.

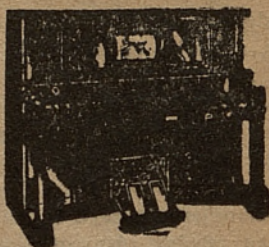
Hurtowny i Detaliczny Skład wszelkiej galanterji.

231 MARKET STREET

Kup sobie FONOGRAF, lub
SAMOGRAJĄCY FORTEP-
JAN tam, gdzie wszyscy Po-
lacy z Ironbound kupują swo-
je instrumenty.

„Ironbound's Główny Skład
Muzycznych Instrumentów,
Polskich Rekordów i Rolek.

GEORGE SCHORR & SON

89 Ferry Street,

róg Congress St.

MARCUS BUCHNER

WIELKI WYBÓR WSZELKICH FUTER

Grzeczna usługa. — Niskie ceny.

96 SPRINGFIELD AVENUE

12 SO. ORANGE AVENUE

B. B. PHOTO STUDIO

J. BARANOWSKI, Fotografista.

168 SPRINGFIELD AVENUE,

NEWARK, N. J.

Zrobisz Sobie i Swojej Rodzinie **PREZENT NA ŚWIĘTA** gdy zakupisz

Obuwie

w znaym z niskich cen i grzecznej usługi polskim sklepie

STAR SHOE COMPANY

255 SPRINGFIELD AVENUE

Największy Wybór Wszelkich
FARB, OLEI, LAKIERÓW I TAPET
ŚCIENNYCH

A. S. HELDERMANN

222 PRINCE STREET

Tel. WAverly 7642

ST. ZAJĄCZKOWSKI

WSZELKIE WĘDLINY WŁASNEGO
WYROBU i WYRĄB MIĘSA

190 BELMONT AVENUE